

Guida: Alla Scoperta dell'ALBANIA

Indice

Cenni storici.....	2
Religioni.....	3
Festività.....	6
Costumi, musica e cibo	9
Storia della lingua	12
Curiosità.....	14

Città:

• Tirana	15
• Berat.....	17
• Durazzo.....	19
• Kruje.....	22
• Korca	23
• Pogradec.....	24
• Argirocastro	25
• Saranda.....	26
• Scutari	31

Secondo una leggenda un ragazzo era andato a caccia sulle montagne dell'Arberia (antico nome dell'Albania). Lì affrontò un'aquila. Il popolo impressionato dal suo coraggio lo scelse come re, chiamandolo figlio dell'aquila. Il suo regno venne chiamato "Shqiperia" letteralmente il "Paese delle aquile".

L' Albania è una piccola nazione situata nella parte meridionale della penisola balcanica. L'Albania è bagnata dal mar Adriatico e dal mar Ionio. Le sue coste fronteggiano la Puglia e il canale d'Otranto, largo solo 80 km, la separa dall'Italia. A nord confina con il Montenegro, a est con la Macedonia e a sud con la Grecia.

Il clima sulla costa è mediterraneo, nell'interno, le estati sono asciutte e calde mentre gli inverni sono freddi e piovosi con punte di freddo intenso.

Nel antichità l'Albania era il paese dei liberi "Iliri". Si estendeva nei Balcani occidentali a sud del Danubio ed era formata da una serie di varie tribù evolute che vivevano attorno alle città stato, dove a capo c'era un unico re. Le scuole dell'Illiria illuminarono le menti di molti personaggi di Roma. Tra i più noti possiamo citare Giulio Cesare, il quale si perfezionò nelle scuole di Durazzo, come narra lui stesso nel "De Bello Civili".

Un'altra grande mente di Roma che studiò nelle scuole dell'Illiria, e precisamente nella città-stato di Apollonia, fu Augusto, il quale amò quel luogo durante tutta la sua vita.

Comultre a legionari valorosi, l'Illiria diede a Roma e a Bisanzio molti imperatori, tra i quali ricordiamo: Aureliano, detto "Restitutor Orbis" (214-275), Diocleziano (255-313), Costantino il Grande (274-337), Giustino I (450-528), Giustiniano il Grande (482-565), Giustino II (morto nel 578).

I territori dell'Albania subirono varie dominazioni, tra cui quella Ottomana (Turca) che durò quasi 5 secoli. L'Albania sostenne eventi importanti dal 1443 al 1479 con l'eroe Giorgio Kastrioti Skanderbeg, il principe di Kruje. Riconquistò l'indipendenza solo nel 1912 sotto la guida del democratico Ismail Qemal. Di seguito è stata per quasi 50 anni sotto la dittatura Comunista di Enver Hoxha. La forma attuale di governo è la Democrazia.

Sipas nje legjende, një djalë kishte shkuar per gjueti në malet Arbereshe (emri i lashtë i Shqipërisë). Atje, ai u përball me një shqiponjë. Njerëzit të impresionuar nga kurajo e tij e emeruan mbret, duke e quajtur bir i shqiponjës. Mbretërimi i tij u quajt "Shqiperia" fjalë për fjalë "Vendi i shqiponjave."

Shqipëria është një vend i vogël, pozicionohet ne pjesen jugore te gadishullit te Ballkanit. Shqipëria laget nga deti Adriatik dhe Jon. Vija bregdetare e saj perballlet me Puglian dhe kanalin e Otrantos, i gjere vetëm 80 km, i cili e ndan atë nga Italia. Në veri kufizohet nga Mali i Zi, në lindje me Maqedonine dhe jug me Greqine.

Klima ne bregdet është mesdhetare, në brendësi, stina e veres është e thate dhe e ngrohte, ndërsa stina e dimrit është e ftohtë dhe me shi me periudha te ftohtë intensive.

Në antikitet Shqipëria ishte vendi i "Ilirëve" të lirë. Ajo shtrihej pergjate Ballkanit Perëndimor në jug te Danubit dhe përbëhej nga një numër i fiseve të evoluar te cilet jetonin rreth qytetit - shtet, ku kreu ishte një mbret i vetëm. Shkollat e Ilireve u ndoqen dhe nga shume personazhe Roman. Ndër më të njohuret mund të përmendim Jul Cezarin, i cili u perfeksionua në shkollat Durrësake, pasi ai vetë shkruan e tregon në "De Bello Civili. Një tjetër personazh i njohur Roman që ka studiuar në shkollat e Ilireve, dhe veçanërisht në qytet -shtet te Apollonise ishte Augustus, i cili e dashuroj ate vend pergjate gjithe jetes se e tij. Iliria i dhuroi Romes dhe shume personazh te tjere legjendar, perandor bizantine, nder te cilet mund te permendim: Aureliano, i quajtur "Restitutor Orbis" (214-275) Diokleziano (255-313), Konstandini i Madh (274-337) Giustino I (450-528), Giustiniano il Grande (482-565), Giustino II (morto nel 578).

Territoret Shqiptare pesuan pushtime te shumta, nder te cilat ato Osmane (Turke), te cilat zgjaten pothuajse pesë shekuj. Shqipëria jeton evenimente historike nga viti 1443 deri me 1479 me ne krye heroin Gjergje Kastriot Skënderbeu, Princ i Krujës. Rifitoi pamvarësinë më 1912 nën udhëheqjen e demokratikut Ismail Qemalit . Jetoj per gati 50 vjet nën diktaturën komuniste të Enver Hoxhës. Forma aktuale qeveritare e Shqiperise është demokracia.

Le Religioni in Albania

NELL'ANTICHITA'

Gli antichi abitanti della regione albanese, gli Illiri, erano pagani e praticavano il culto del Sole e del Serpente. Anche se la storia ci ha raccontato poco di questo popolo, avevano dei riti pagani e adoravano delle divinità simili a quelle dell'Antica Grecia. Riguardo alle loro divinità sono rimaste delle leggende nel folklore albanese, tra cui la storia di uomini giganti e forti, di ragazze belle che rubano il cuore degli eroi, di draghi con sette teste, di fanciulle che danzano di notte vicino ai laghi.

Il Cristianesimo si diffuse nelle terre illiriche durante il I secolo d.C. L'opera di cristianizzazione fu portata avanti dai missionari cristiani attraverso l'antica Via Egnatia e il territorio dell'antica Illiria, dove si fondano le prime comunità e chiese cristiane illiriche.

Nel 1054, con lo scisma d'Oriente, anche nella regione si riprodusse la divisione tra cattolici (setentrione) e ortodossi (sud-est).

Secondo recenti scoperte archeologiche come le Sinagoghe Ebreë nelle città di Saranda e Valona, in alcune città costiere del territorio dell'Albania in quei tempi sorsero anche alcune piccole comunità ebraiche.

Nel 1478 il territorio del Principato dell'Albania entrò a far parte dell'Impero ottomano.

Con la dominazione ottomana, per oltre quattro secoli, l'Islam fu la religione della maggioranza della popolazione, mentre il Cristianesimo, sia ortodosso sia cattolico, era praticato in misura minore.

Besimet fetare në Shqipëri

Në LASHTëSI

Banorët e lashte shqiptar, Ilirët ishin paganë, praktikonin adhurimin e Diellit dhe

Gjarpërit. Edhe në qoftë se historia na ka treguar shumë pak për këta njerëz, ata kishin ritualet pagane dhe adhurimin e zotave si ato të Greqisë së lashtë. Jane trashëguar legjenda nepermjet folkloreve shqiptare, ne lidhje me perendite e tyre, duke përfshirë ketu historite e njerëzve dhe të gjigantëve të fortë, vajzave të bukura që vjedhin zemrat e heronjve, te dragonjve me shtatë krerë, të vajzave të reja te cilat neteve vallezojne pranë liqeneve.

Krishterimi u përhap në tokat ilire gjatë shekullit të parë pas Krishtit Kristishterimi u realizua nga misionarët e krishterë nëpërmjet Rruges Egnatia dhe territorit antik te popullit Ilire, ku u themeluan komunitetet e para krishtere dhe kishat katolike ilire.

Në 1054, me percarjen e Lindjes, edhe ne rajon riprodhohet percarja ndermjet katolikëve (veri) dhe ortodoksve (juglindje).

Sipas zbulimeve të fundit arkeologjike ashtu si Sinagogat e Judenjve në qytetin e Sarandës dhe Vlorës, dhe në disa qytete bregdetare të territorit të Shqipërisë u vune ne dukje disa komunitete të vogla çifute.

Në 1478, territori i Principatës së Shqipërisë u bë pjesë e Perandorisë Osmane.

per shkakun e sundimin osman për më shumë se katër shekuj, Islamizmi ishte feja e shumicës së popullsisë, ndërkohë që Krishtërimi, si ortodokse dhe katolike, ishte praktikuar në një masë më të vogël.

Nel nord l'Islam si diffuse più lentamente a causa della resistenza della Chiesa cattolica e del terreno montuoso, fattori che contribuirono a limitare l'influenza musulmana.

Nel centro e nel sud, invece, alla fine del XVII secolo la popolazione urbana si era in massima parte convertita alla religione dell'élite musulmana albanese per obbligo o vantaggi economico-sociali.

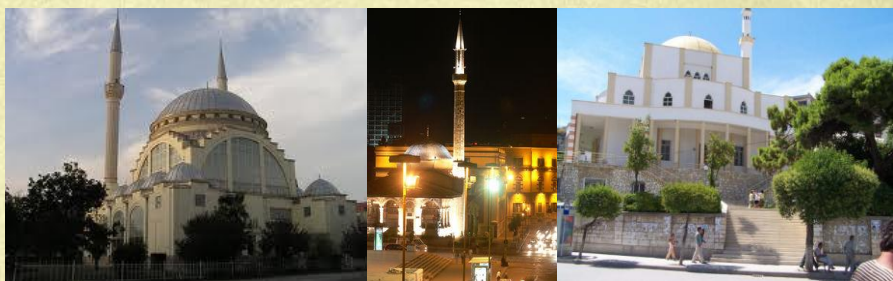
Durante il Regno d'Albania (1928-1939), la religione fu sottoposta al controllo dello Stato.

Nel 1923, il Congresso Musulmano Albanese decise di rompere ogni relazione con il Califfato, stabilì una nuova forma di preghiera (in piedi anziché con il tradizionale rito salah), bandì la poligamia ed abolì l'uso del velo (hijab) per le donne.

La Costituzione del 1928, all'articolo 5 afferma che "non c'è alcuna religione ufficiale. Tutte le religioni e le fedi sono rispettate; la libertà di culto e il libero esercizio della sua pratica esteriore sono garantiti".

Dopo la Seconda guerra mondiale, il controllo del Paese cadde nelle mani del governo comunista, che combatté duramente le varie comunità religiose.

Nel periodo 1967-1990, durante il regime nazional-comunista, Enver Hoxha dichiarò trionfalmente che la nazione era il primo paese dove l'ateismo di stato era scritto nella Costituzione. In quella del 1976 l'articolo 37 recitava: "Lo Stato non riconosce alcuna religione e sostiene la propaganda atea per inculcare alle persone la visione scientifico-materialista del mondo".

Moschea a Shkoder

*Moschea
a Tirana*

Moschea a Durazzo

Në veri Islamizmi u përhap më ngadalë për shkak të forcës së Kishës Katolike dhe terrenit malor, faktor keto të cilët ndikuan në kufizimin e ndikimit Islamist .

Në fund të shekullit të shtatëmbëdhjetë, një pjesë e madhe e popullsisë urbane ishte e detyruar të kthehej në fene myslimane për përfitime ekonomike dhe sociale.

Gjatë Mbretërisë së Shqipërisë (1928-1939), feja ishte nën kontrollin e shtetit.

Në 1923, Kongresi musliman shqiptar vendosi të ndërpresë të gjitha marrëdhëniet me Kalifatin, duke vendosur kështu një formë të re falje (në këmbë në vend të ritualit tradicional salah), nxjerrë jashtë ligjit poligamine heq mbajtjen e shamive (hijab) për gratë.

Kushtetuta e 1928, neni 5 thotë se "nuk ekziston asnjë fe zyrtare. Të gjitha fetë dhe besimet janë të respektuar, janë gjithashtu të garantuara liria e zgjedhjes dhe praktikimi i lire i saj."

Pas Luftës së Dytë Botërore, kontrolli i vendit ra në duart e qeverisë komuniste, e cila luftoi shumë komunitete të ndryshme fetare.

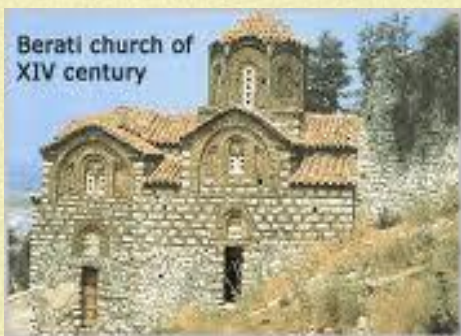
Gjatë periudhës së viteve 1967-1990, nën ndikimin e regjimit nacional-komunist, Enver Hoxha deklaroi në mënyrë triumfale se kombi ishte vendi i parë ku ateizmi shtetëror ishte shkruar në Kushtetutë. Në vitin 1976, neni 37 thotë: "Shteti nuk njeh asnjë fe, por mbështet propagandën ateiste për të bindur njerëzit mbi pikepamjet shkencore-materialiste rreth botës."

Në fotografi:

<i>Xhamia e Shkodres</i>	<i>Xhamia e Tiranës</i>	<i>Xhamia e Durrsit</i>
--------------------------	-------------------------	-------------------------

ATTUALMENTE

Ci sono 4 fedi riconosciute dallo stato, l'Islam e il Cristianesimo ortodosso, protestante e cattolico. Le stime sull'appartenenza della popolazione alle diverse religioni sono ancora oggetto di discussione. L'attuale livello di pratica religiosa, all'interno delle diverse confessioni, è molto variegato. Si stima che il 60-75% della popolazione sia non religiosa (o comunque non praticante). Un poeta e intellettuale albanese, Pashko Vasa (1825-1892), scrisse: "Non guardate chiese e moschee, la religione degli albanesi è l'albanesità", che è divenuto poi il motto dell'Albania, rappresentandone lo spirito laico e nazionalista.

Chiesa di San Ndout, in Lac

(Shen Ndout era frate francescano albanese che contribuì a ricostruire la chiesa e ad allargarla)

AKTUALISHT

Eksistojne 4 besime fetare aktualisht te njohura nga shteti, Islamismi dhe Krishtërimi Orthodhoks, feja protestante dhe katolike. Vlerësimet e popullsisë të cilat i përkasin feve të ndryshme janë ende në diskutim e sipër. Niveli aktual i praktikimit fetar është shumë i ndryshueshem. Vlersohet se 60-75% e popullsisë është jo-fetare (ose jo-praktikues).

Një poet shqiptar dhe intelektual, Pashko Vasa (1825-1892), shkroi: "Mos shihni kisha dhe xhamia, feja e shqiptarëve është Shqiptaria", shprehja behet motoja e Shqipërisë, e cila perfaqeson frymen dhe nacionalizmit laik.

Në fotografi:

Kisha e Shen Ndout, ne Lac

(Shen Ndout ishte prift françeskan shqiptar i cili ndihmoi në rindërtimin e kishës dhe zgjerimin e saj)

Dhe një kish e vjeter ne Berat.

Albania, il paese delle quattro fedi e delle cento feste

Feste civili

31 Dicembre 1-2 Gennaio: **Capodanno**

E' la festa più sentita in Albania, poiché durante il regime comunista tutte le altre feste erano vietate. Durante la festa del capodanno , in ogni città albanese , al centro della piazza principale viene addobbato un grosso pino con tante luci. La gente intorno intona canti , danza e segue gli spettacoli organizzati dal Comune.

14 Febbraio: Festa si San Valentino

7 Marzo: **Festa degli insegnanti**

Dedicata a un insegnante ucciso dai greci ortodossi alla fine del 1800 perché voleva aprire una scuola in lingua albanese. In questo giorno tutti i bambini festeggiano i propri insegnanti.

8 Marzo: Festa della donna

14 Marzo: **Giorno dell' Estate (Dita e Verës)**

E' una festa pagana che simboleggia la rigenerazione, il risveglio della natura e la continuità della vita. Le sue origini si perdono nell'antichità. Gli Illiri arrivavano da tutte le parti dell'Illiria, viaggiando per mesi, al fine di venerare e dimostrare la devozione alla Dea Diana, Dea dell'Universo e della Riproduzione, nel Tempio della Dea Diana Candieviensis che si trovava nella zona di Çermenikas, nelle vicinanze di Elbasan. Il rituale del Giorno d'Estate inizia il giorno precedente con la preparazione dei suoi dolci tipici: il revani e la ballakume, degli amalgamati di burro, zucchero, farina di mais e tuorli d'uova cotti in forno a legna. La sera vengono distribuiti ai membri della famiglia: ballakume, ficchi secchi, noci, cosce di tacchino, uova lesse, simite (un panino tipico della città).

Shqiperia, vendi i kater besimeve fetare dhe i njeqind festave

Festa civile

31 Dhjetor 1-2 Janar: Viti i Ri

Kjo është festa me e ndjekur ne Shqipëri, duke qen se regjimi komunist kishte ndaluar të gjitha festat e tjera. Gjatë festës të Vitit të Ri, në çdo qytet të Shqipërisë, në sheshin kryesor zbukurohet një pemë pishe e madhe me drita te shumta. Njerëzit vallëzojne dhe kendojne duke ndjekur spektaklin dhe ngjarjet e organizuara nga Bashkia.

14 Shkurt: Festa e Shen Valentinit

7 Mars: Festa e mesuesve

Kushtuar një mësueseje të vrarë nga ortodokset greke në 1800, sepse donte të hapte një shkollë në gjuhën shqipe. Në këtë ditë të gjithë fëmijët festojne festen e mësuesit te tyre.

8 Mars: Festa e nenes

14 Mars: Dita e Verës

Është një fest pagane e cila simbolizon rilindjen, zgjimin e natyrës dhe vazhdimësinë e jetës. Origjina e saj humbet në antikitet. Ilirët vijnë nga të gjitha pjesët e Ilirisë, udhëtojnë për muaj me qëllim që të tregojë nderim dhe përkushtim të Goddess Diana, perëndeshë e Universit dhe Riprodhimit, në tempull e Candieviensis Diana Goddess që ndodhej në zonën e Çermenikas në afërsi te Elbasanit.

Rituali i Ditës së Verës fillon në ditën e parë me përgatitjen e ëmbëlsirave të saj: Revan dhe ballakume, gjalpë përzier, sheqer, miell misri dhe të verdhat e vezëve gatuar në një furrë druri. Në mbrëmje do të shpërndahen për anëtarët e familjes: ballakume, fiq të thata, arra, kofshet e gjelit te detit, vezë të ziera, simite (një sanduiç tipik i qytetit).

La donna più anziana della casa rimane sveglia la notte e passa da una camera all'altra a posare fili d'erba sui cuscini delle coppie, dei giovani e dei bambini, rito che simboleggia la rigenerazione e la vivificazione. La mattina seguente, i più anziani lasciano la porta di casa aperta in segno di generosità, tradizione vuole che ci si svegli presto perché chi più dorme questo primo giorno solare, secondo l'antico calendario illirico, più dormirà durante il nuovo anno a venire. Le bambine preparano i bellissimi braccialetti composti di tanti fili colorati e intrecciati, per regalarli poi a tutti, famigliari, amici e conoscenti. Si indossano bellissimi vestiti nuovi come nuovo è l'anno appena cominciato. I più giovani concimano gli aranci e gli ulivi, invece i più piccoli sono i primi a fare le visite "portafortuna" ai vicini e ai parenti che gli regalano cosce di tacchino, ficchi secchi e noci. Infine il pranzo del 14 marzo, va mangiato rigorosamente all'aperto in compagnia di amici e parenti. Da qualche anno il Giorno dell'Estate è diventata festa nazionale. In tutto il paese si organizzano fiere e concerti e le canzoni sono dedicate alla natura, all'amore, alla primavera e ai fiori. E' la festa più popolare albanese che resiste a tutte le religioni, le contaminazioni, le ideologie e i sistemi che hanno attraversato e attraversano ancora oggi l'Albania.

1 Maggio: **Festa dei lavoratori**

La Festa dei lavoratori è una festività che vuole ricordare l'impegno del movimento sindacale ed i risultati raggiunti nel campo sociale ed economico dai lavoratori.

1 Giugno: **Festa dei bambini**

Viene sempre organizzata dalla scuola in onore dei bambini, con giochi e spettacoli.

19 Ottobre: **Giorno di Madre Teresa**

Festa nazionale, è il giorno in cui Madre Teresa ricevette il Premio Nobel.

31 Ottobre: Halloween

28 Novembre: **Giorno della Bandiera** (indipendenza dai Turchi nel 1912)

29 Novembre: **Giorno della Liberazione** (indipendenza dai nazisti nel 1944)

8 Dicembre: **Giorno Nazionale della Gioventù**

Gruaja me e vjetër e shtëpisë qendron zgjuar gjatë natës dhe shkon nga dhoma në dhomë për të vendosur bar nen jasteket e çifteve, të te rinjve dhe fëmijëve, një ritual që simbolizon ripërtëritjen e shpejtë. Në mëngjes, njerëzit e moshuar lënë derën e shtëpise hapur ne shenje bujarie, tradita kerkon qe, zgjimi te kryhet heret sepse, sipas kalendarit antik Ilir, kush me shume fle gjate kesaj dite te pare diellore, aq me shume do te fleje pergjate gjithë vitit te ri.

Vajzat pergatisin byrzylyk (verore) te formuar nga fije shumengjyreshe, per t'ua dhuruar te gjithë familjareve, miqve apo te njohurve. Vishen veshje te reja dhe te bukura, ne shenje si te një viti te ri i cili sapo ka filluar. Me te rinjte plehisin pemet e portokalleve dhe te ullinjve, ndersa me te vegjlit nisin te paret vizitat e "fatsjellesve" ne shtëpite e fqinjve dhe te afermve te cilet u dhurojne kofsh gjel deti, fiq dhe arra te thata.

Së fundi dreka e 14 marsit, konsumohet jashtë nën shoqërinë e miqve dhe të afërmve. Para disa vitesh Dita e Veres behet zyrtarisht nje feste kombetare. Në të gjithë vendin, organizohen panairë dhe koncerte të dedikuara natyrës, dashurisë, stinës së pranverës, dhe luleve. Kjo është festa më popullore shqiptare që u reziston të gjitha besimeve fetare, ndikimeve, ideologjive dhe sistemeve që kanë ndikuar dhe vazhdojnë të ndikojnë Shqipërinë.

1 Maj: Festa e puntoreve

Festa e puntorve është një festë që përkujton angazhimin e lëvizjes sindikale dhe rezultatet e arritura në fushën sociale dhe ekonomike, nga puntoret.

1 Qershori: Festa e femijeve

Organizohet nga shkollat nepermjet lojrave dhe spektakleve per femijet..

19 Tetor: Dita e Nene Terezës

Feste Kombetare, dita ne te cilen Nene Terezës i eshte dhuruar Cmimi Nobel.

31 Tetor: Halloween

28 Nentor: Dita e Flamurit (pavarësisë nga turqit në 1912)

29 Nentor: Ditën e Çlirimit (pavarësia nga nazistët në vitin 1944)

8 Nentor: Dita Kombëtare e Rinisë

Feste religiose

1-2- 3 Febbraio: **Bajram, Festa del montone**

Durante questa festa le famiglie si riuniscono per pregare insieme e per mangiare solo carne di montone. Viene diviso per il numero dei componenti delle famiglie e inoltre un pezzo viene dato alle famiglie povere. Durante il pranzo si raccolgono soldi che vengono portati alle famiglie più povere del paese.

22-23 Marzo: **Novruz, Festa di Primavera**

E' una festa mussulmana che viene celebrata da tutti gli albanesi. La mattina ci si scambiano gli auguri di primavera mentre la scuola organizza pic-nic per le scolaresche. Durante questa festa ogni famiglia prepara il kulaç, un pane fatto in casa, dove si mette una monetina, il lek. Questo pane viene tagliato in parti corrispondenti al numero dei famigliari: chi trova la monetina sarà fortunato per tutto l'anno!

5 Maggio: Giorno dei martiri e Festa di San Giorgio

Pasqua:

Quella ortodossa è una settimana dopo quella cattolica . Gli ortodossi e i cattolici festeggiano questo giorno facendo tingere le uova di rosso. C'è un curioso gioco tradizionale : chi scopre di possedere l'uovo più duro, quello che si rompe con più difficoltà, può prendere le uova degli altri.

Ramadam:

Periodo di festa mussulmana, cade nel nono mese lunare dell'anno.

30 Agosto: Aid Al Fitr

Durante questa festa si celebra la fine del Ramadam.

25 Dicembre: **Natale (cattolico e ortodosso)**

Festa fetare

1-2- 3 Shkurt: Bajram, Festa e sakrifices

Gjatë kësaj feste, familjet mblidhen për t'u lutur së bashku dhe për të ngrënë vetem mish dhie. Ushqimi ndahet për numrin e pjestareve të familjes dhe një pjesë i jepet familjeve me të varfra. Gjate drekes, mblidhen leke për t'ua dhënë familjeve me të varfëra të vendit.

22-23 mars: Novruz, Festa e Pranveres

Kjo është një festë myslimane që festohet nga të gjithë shqiptarët. Në mëngjes shkëmbehen urimet dhe pershendetjet pranverore, shkolla organizon një piknik për fëmijët. Gjatë kësaj feste çdo familje përgatit kulaç, një bukë e përgatitur në shtëpi, ku brenda përgatitjes vendoset një monedhë, lekë. Kjo bukë prihet në pjesë që korrespondon me numrin pjestareve të familjes: kush gjen monedhën do të jetë me fat gjatë gjithë vitit!

5 Maj: Dita e Dëshmorëve dhe festa e Shën Gjergjit

Pashkët:

pashket ortodokse janë një javë më vonë se katolike . Ortodokset dhe katolikët festojnë këto ditë duke ngjyrosur vezet e kuqe. Ekziston një lojë tradicionale kurioze: kush rezulton mbajtjen e një veze e cila thihet më shumë vështirësisht, mund të marrë vezet e kundërshtarit.

Ramadam:

Periudha e festës myslimane, bie në muajin hënor të nëntë të vitit.

30 Gusht: Aid Al Fitr

Gjatë kësaj feste, festohet në fund të Ramadmit.

25 Dhjetor: Krishtlindje (katolik dhe ortodoks)

Costumi, Musica e Cibo Tipici Albanesi

I costumi tradizionali sono molto caratteristici e cambiano di città in città. Qui segnaliamo i più diffusi.

Costume femminile: composto da una camicetta bianca con colletto ricamato a mano, da un gilet con particolari ricami, e da una gonna, solitamente lunga. **Costume maschile:** è formato da un gonna corta a farfalla di colore bianco, le scarpe hanno una pallina sopra, una camicia bianca e un gilet nero con ricami color oro. Per finire, si indossa un cappello a cilindro.

L'altro abito tradizionale femminile rispecchia molto le caratteristiche di quello turco. Le donne portano una camicia con maniche lunghe di colore bianco, lunghi pantaloni chiusi in basso, una sopravveste scura, un grembiule ed un fazzoletto in testa.

La musica popolare albanese ha mantenute intatte le sue caratteristiche e le sue forme fino alla fine dell'800. Essa è accompagnata da canti e strumenti a corda e a fiato come la lauta (strumento a quattro corde doppie, suonato con il plettro); la Lahuta (strumento con una sola corda, suonato come un violino. Fig.2) il bakllamaja (liuto a tre corde); il “cifteli” (strumento a sole 2 corde, Fig.1); il flauto culedjaria (lo strumento più antico di tutta l'Albania). I canti più antichi parlano di eroi e d'amore. La versione più antica del canto epico è il Poema degli eroi (Rapsodi Kreshnike) dove un

Costume, Musike, dhe Ushqime tradicionale Shqiptare

Kostumet tradizionali janë karakteristike dhe variojnë nga një qytet në tjetrin. Këtu përmendim me të zakonshmit.

Kostum për femra: përbëhet nga një bluzë e bardhë me jak të punuar me dore, me detaje qendrisje të vecanta, dhe nga një fund zakonisht i gjatë.

Kostum Mashkull: përbëhet nga një fund i shkurtër me pale, ngjyrë e bardhë, kepuçet me një top, një këmishë të bardhë dhe një jelek të zi me qendrisje ngjyrë ari. Në fundi, vishet një kapele forme cilindrike.

Veshje të tjera femrash tradicionale reflektojnë shumë karakteristikat e veshjeve Turke.

Femrat veshin një këmishë me mëngje të gjata ngjyrë të bardhë, pantallona të gjata dhe të mbyllura nga fundi, një pallto të erret, një platforme dhe një shami në koke.

Muzika popullore shqiptare ka ruajtur karakteristikat dhe format e saj deri në fund të viteve '800. Ajo është e shoqëruar dhe kënduar nga instrumente me kordë dhe instrumente të erës, si përshembull flauti (instrument me katër tela të dyfishtë, të luajtur me një plektum) dhe bakllamaja (flaut me tre vargje), flaut culedjaria (instrumenti më i lashtë i gjithë Shqipërisë). Këngët me të lashta flasin për heronj dhe dashuri. Versioni më i këngësështë Poema epike e heronjve (Rapsodi Kreshnik) ku njeri...

cantante ha il ruolo del narratore di storie e viene accompagnato da strumenti a corda. Belli anche alcuni canti storici che esaltano eroi mitologici, guerrieri medioevali che combattono contro l'invasore turco. Questa tradizione storico musicale si è protratta fino a tempi più moderni in cui gli eroi sono quelli della seconda guerra mondiale. La musica popolare è ricca di antiche canzoni d'amore.

Lahuta

Vi è, inoltre, in Albania una ricchissima tradizione polifonica a due, tre, quattro voci senza accompagnamento strumentale. La musica così detta colta ha inizio nel primo dopoguerra ed è dovuta ad un progetto dello stato comunista che ha creato per questo scopo le strutture adatte. Preng

Joakova ne è il maggiore rappresentante.

I giovani albanesi tuttavia amano la musica leggera del loro tempo, vi è una grande fioritura di cantanti, gruppi musicali di notevole fama internazionale che si esibiscono anche all'estero.

Oggi si cerca di fare rivivere la tradizione popolare dando largo spazio alla musica folkloristica vocale integrandola con la musicalità della musica pop ed elettronica,

questo è il progetto che va sotto il nome di Projekt Jon (progetto Ionio).

Il Cibo : tra i piatti tipici dell'Albania, c'è "Tavë Kosi" (Yogurt con carne di vitello, uova, un po' di riso tutto al forno).

nga kengetaret luan rolin e tregimtarit dhe është i shoqëruar me vegla me tela. Te bukura janë edhe disa kenge historike te cilat vendosin ne dukje heronj mitologjike, luftetar te mesjetes te cilet luftojne kunder pushtuesve Turq. Kjo traditë historike muzikore është vazhduar deri në kohët më moderne në të cilat heronjtë janë ato të Luftës së Dytë Botërore. Musika popullore është e pasur me këngë të vjetra te cilat flasin per dashurine.

Ka një traditë të pasur polifonik muzike në Shqipëri për dy, tre, katër zëra pa shoqërim instrumental. Musik ashtu-quajtur klasike filloi në periudhën e pasluftës dhe është për shkak të një projekti që kanë krijuar strukturat e shtetit komunist të përshtatshme për këtë qëllim.

Preng Gjakova është përfaqësues i saj kryesor. Të rinjtë shqiptarë, e preferojnë muziken e lehtë të kohës së tyre, kengetare, dhe grupe muzikore njihen për famën e tyre edhe në nivele ndërkombëtare. Në periudhat e hershme kerkohet të ringjallet tradita popullore duke i dhënë kështu hapësirë të gjërë kësaj muzike e duke e integruar atë me muzikë të tjera të ndryshme si muzikë pop dhe ajo elektronike, ky është një Projekt që merr emrin Projekt Jon.

Ushqimi: nga pjatat tradicionale shqiptare është "Tava Kosit": Mish vici, kos, veze, oriz, pjekur në furrë.

“Gjelle me Bamje dhe mish” “Bamje”:

Bamje sono una verdura tipica albanese che si coltiva in terra e viene cucinata in tanti modi diversi, tra cui a modi di zuppa con un misto di verdure e carne.

“Japrak”: con foglie d’uva (Carne macinata, riso, pepe nero, cipolla, coperti da una foglia di uva come delle polpette).

“Byrek” (centro Albania) oppure “Lakrore”: (Sud) Sfoglia di farina farcita o con carne e cipolla; o con spinaci; o con carne e porro; o

con uova e latte e ricotta.

Il dolce: “Ashure”:

chicchi di grano bolliti in acqua e zucchero decorati con noci, noccioline e cannella, serviti in ciotole tonde.

La bevanda “Salep”: bevanda invernale bevuta la mattina per iniziare la giornata

“Gjelle me bamje dhe mish”

“Bamje” :Perime tipike shqiptare qe koltivohen ne toke dhe e cila gatuhet ne menyra te ndryshme.

“Byrek” (Shqiperia qendra) ose ”Lakrore”: (Jugu) Paste me miell dhe: - mish me qep - spinaq - mish dhe presh - vez dhe qumesht

“Ashure”:

kokrra gruri i zier në ujë sheqer dhe zbukuruar me arra, kikirikë,kanellë

“Japrak”: me gjethe rrushi: Mish i grire, Oris, piper i zi, qep, te mbuluar nga nje gjethe rrush

“Salep”: pije dimerore e mengjesit

Storia della lingua:

Il primo testo conosciuto scritto in albanese, "Meshari", venne scritto da Gjon Buzuku, un ecclesiastico cattolico, nel 1555. La prima scuola albanese che si crede sia stata aperta, venne fondata dai Francescani nel 1638 a Pëdhanë.

L'albanese appartiene alla famiglia linguistica indoeuropea.

Le teorie sulla filiazione della lingua albanese sono tre:

- una teoria afferma che l'albanese è l'unico sopravvissuto del gruppo illirico parlato un tempo nella penisola sud-occidentale dell'Europa;
- un'altra teoria afferma invece che possa essere imparentato più con l'antico gruppo linguistico daco-tracio, un tempo parlato in Mesia e in Dacia;
- un'altra teoria ancora preferisce fare dell'albanese un gruppo a sé nell'ambito delle lingue indoeuropee.

I sostenitori della filiazione illirica affermano innanzitutto che l'albanese è parlato nella zona un tempo abitata dagli Illiri e, dato che non si trova traccia di un arrivo degli albanesi nelle zone attuali in nessuna fonte storica, bisogna concludere che gli albanesi abbiano sempre occupato, approssimativamente, la stessa area che occupano ancora oggi.

Per la questione del lessico marittimo, affermano che gli albanesi antichi probabilmente erano insediati nell'Albania interna e che quando occuparono le città costiere di lingua greca o latina ne assorbirono il vocabolario. Infatti durante la storia, nella costa illirica prima e albanese poi, vi erano un gran numero di colonie greche, poi romane e quindi veneziane per finire con l'occupazione turca. Questi elementi rendono plausibile la spiegazione dei prestiti proprio da quelle lingue/culture che hanno occupato il territorio dell'Albania odierna, diventando una conferma ulteriore della presenza ininterrotta della popolazione albanese nel territorio.

Sembra comunque che la tesi prevalente sia di considerare l'albanese come gruppo indoeuropeo separato, in mancanza di prove definitive.

I due distinti dialetti parlati oggi, il tosko (toskë) e il ghego (gegë), sono parte di un gruppo linguistico più esteso. Le lingue albanesi parlate in alcune isole linguistiche in Italia meridionale e in Grecia derivano dal tosko e sembrano strettamente imparentate con il

Historia e gjuhës:

Teksti i pare i pare i njohur ne gjuhen shqiptare, "Meshari", shkruhet nga nje katolik me 1555 Gjon Buzuku. Shkolla e pare shqiptare qe mendohet te jet hapur per here te pare, themelohet nga Franceskanet me 1638 ne Pëdhanë. Gjuha shqiptare i perket familjes indoeuropiane.

Teorite mbi themelimin e gjuhes shqipe jane tre:

- Një teori thotë se shqiptari është i vetmi i mbijetuar i grupit Ilirian për një kohë në gadishullin e Evropës jug-perëndimore.
- Nje tjetër teori sugjeron se ajo mund te kete pasur lidhje me grupin gjuhesor daco-tracio, i folur dikur ne Mesia e in Dacia;
- Një tjetër teori preferon ta bëjë një grup me vehte atë nën gjuhën indo-evropiane.

Përkrahësit thonë, se filiali ilire shqipe flitej në një zonë të banuar dikur nga ilirët, por meqenese nuk ka asnjë burim historik dhe asnje gjurmë te ardhjes se shqiptarëve në zonat aktuale te banuara, duhet të arrijnë në përfundimin se shqiptarët kane zënë gjithmone, përafërsisht të njëjtën zonë që kanë zënë sot.

Në lidhje me çështjen e fjalorit detar, thonë se shqiptarët ishin pozicionuar ndoshta në Shqipërinë e brendshme dhe që ne momentin qe zune qytetet bregdetare ku perdorej gjuha greke dhe latine fituan keshtu dhe te njejtin fjalor. Në rrjedhën e historisë, në brigjet e parë ilire dhe shqiptare me vone, ka pasur një numër të madh të kolonive greke, romake dhe Venedikut, duke perfunduar keshtu me pushtimin turk. Keto elemente ndihmojne ne shpejgimin e gjuhe/kultures se ndyshme te territoreve Shqiptare. Duket se pikëpamje mbizotëruese, ne munges te provave definitive, konfermojne teorine e shqiptareve si nje grup i vecante indoeuropian. Dy dialektet e perdoruara sot, toske dhe geqe, jane pjese i nje grupi gjuhesor me te gjere. Gjuha shqipe e folur në disa ishuj në Italinë jugore dhe Greqi, rrjedhin nga dialekti Tosk i cili duket te ket nje lidhje te ngushtë me dialektin e çamëris, në jug të skajshme të Shqipërisë dhe në veriperëndim të Greqis.

Për shkak të ndikimit të fortë të latinishtes, te gjuhes italiane dhe te disa artikujve te gjuhes greke keto dialekte janë të ndryshme nga standardi i gjuhes shqiptare dhe janë konsideruar nga folësit e tyre si gjuhë të dallueshme.

dialetto della Ciamuria (çamërisht), nell'estremo sud dell'Albania e nel nord ovest della Grecia.

A causa della grande influenza del latino, dell'italiano e di alcuni elementi del greco con le quali sono entrate in contatto, si sono diversificate significativamente dall'albanese standard e sono considerate dai loro parlanti come lingue distinte.

L'alfabeto albanese è composto da 36 lettere:

*a, b, c, ç, d, dh, e, ë, f, g, gj, h, i, j,
k, l, ll, m, n, nj, o, p, q, r, rr, s, sh, t, th,
u, v, x, xh, y, z, zh*

Piccolo dizionario Italiano-Albanese

Arrivederci	Mirupafshim
Buonasera	Mirmbrëma
Buongiorno (mattina)	Mirmëngjes
Buongiorno (pomeriggio)	Mirdita
Buona notte	Naten e mire
Prego	Ju lutem
Grazie	Faleminderit
Quello /Questo	Atë /Kjo
Quanto costa?	Sa kushton?
Sì	Po

No	Jo
Scusa	Më fal
Non capisco	Nuk kuptoj
Dov'è il bagno?	Ku është banjo?
Panino con salame	Bukë me sallam
Vorrei un panino	Dua një panine
Come stai?	Si jeni?
Sto bene	Mirë
Come ti chiami?	Il mio nome è...
Si te quajnë?	Mua më quajnë ...
Si e ke emrin?	Une e kam emrin ...
Da dove vieni?	Vengo da...
Da dove vieni?	Nga jeni?/Nga je?
Io vengo da...	Unë jam nga ...
Piacere di conoscerti	Gezohem qe te takova
A più tardi	Shihemi më vonë
Buona fortuna	Paç fat!
Salute! Buona salute!	Gëzuar!Shëndet!
Buon appetito	Të bëftë mire!

*** Curiosità:**

Questa piccola nazione è la patria di alcuni personaggi celebri, conosciuti anche in Italia:

Ricordiamo:

- Giorgio Castriota Skanderbeg (Gjergj Kastrioti Skënderbeu) (1405 - 1468), eroe nazionale albanese, comandante dell'esercito della Lega degli Albanesi e capo della confederazione dei principati albanesi.
- Madre Teresa di Calcutta (Anjeza Gonxhe Bojaxhiu) (1910 - 1997), religiosa cattolica di nazionalità albanese, fondatrice dell'ordine religioso delle Missionarie della Carità;
- Jim Belushi, attore americano-albanese, dal 2009 divenuto cittadino albanese.
- Ferid Murad, biologo e chimico americano-albanese, premiato con il Nobel in Medicina nel 1998.
- Anna Oxa, cantante.

***Kuriozitet:**

Ky nacion i vogël është vendi i disa personazheve të njohur jo vetëm brenda Shqipërisë por edhe jashtë kufijve të saj, si përshembull Italia.

Le të kujtojmë:

- Giorgio Castriota Skanderbeg (Gjergj Kastrioti Skënderbeu) (1405 - 1468), hero kombëtar i Shqipërisë, komandant i ushtrisë Lidhja e shqiptarëve dhe kreu i Konfederatës së principatave shqiptare.
- Nënë Tereza e Kalkutës (Anjeza Gonxhe Bojaxhiu) (1910-1997), fetare katolike shqiptare, themeluese e rendit fetar të Misionareve të Bamirësisë;
- Jim Belushi, aktor amerikan - shqiptar, shtetas shqiptar që nga viti 2009
- Ferid Murad, kimist shqiptar - Amerikan dhe biolog, i nderuar me Çmimin Nobel në Mjekësi në vitin 1998.
- Anna Oxa, kengetare.

Alcune delle città Albanesi.

- **TIRANA**

Capitale dell'Albania dal 1920. È una città relativamente nuova, fondata nel 1614 da Sulejman Bargjini, un proprietario terriero della regione di quel tempo. La città ha cominciato a svilupparsi all'inizio del diciottesimo secolo. Oggi Tirana non è soltanto la città più popolata dell'Albania, ma anche il centro politico ed economico più importante del paese.

Da vedere nella città:

Piazza Skenderbeg

Sheshi Skënderbej.

Al centro della città. La si riconosce per la moschea di Et'Hem Bey, costruita tra il 1789 e il 1823, e la Torre dell'Orologio (Kulla e Sahatit), alta 35 metri e costruita nel 1830.

Moschea Et'Hem Bey

Il Museo Storico Nazionale

(Muzeu Historik Kombëtar) è il museo più grande dell'Albania e rimane di sicuro una delle attrazioni più interessanti della città (lo troviamo situato vicino al Tirana International Hotel,

che con i suoi 15 piani è l'edificio più alto del paese). Il tratto distintivo del museo è anche il simbolo più famoso Tirana, l'enorme mosaico che ricopre la facciata dell'edificio. All'interno è custodita la storia dell'Albania, in mostra nelle otto sale dedicate all'antichità, al medioevo, al Rinascimento, all'Indipendenza, alla guerra anti-fascista,

all'Albania sotto il comunismo, e a concludere le sale dell'Iconografia e dell'etno - cultura.

Ad est del centro storico troviamo il **Palazzo della Cultura** (Pallati i Kultures)

la cui architettura monumentale è di chiara influenza sovietica (la prima pietra dell'edificio fu infatti posta simbolicamente da uno dei maggiori leader sovietici durante il periodo della Guerra Fredda). All'interno del palazzo trovano posto oltre ad un ristorante, a gallerie d'arte, anche due importanti istituzioni, il Teatro Nazionale dell'Opera e del Balletto dell'Albania (Teatri i Operes dhe i Baletit) e la Biblioteca Nazionale Albanese (Biblioteka Kombëtare e

Shqipërisë), che da sola custodisce oltre un milione di libri, carte geografiche e documenti vari, interessantissimo archivio della cultura territoriale della nazione e della sua storica regione.

- **TIRANA**

Kryeqyteti i Shqipërisë, që nga viti 1920. Qyteti është relativisht i ri, i themeluar në 1614 nga Sulejman Bargjini, një pronar toke i rajonit në atë kohë.

Qyteti filloi të zhvillohet në fillim të shekullit të tetëmbëdhjetë. Tirana nuk është vetëm qyteti më i populluar por është dhe Qendra më e populluar, në nivel politik dhe ekonomik në vend

Vende për tu vizituar në qytet:

Sheshi Skënderbej.

Në zemër të qytetit. Xhamia është e njohur nga Et'hem Beu ndërtuar në mes 1789 dhe 1823, si dhe Kulla e Sahatit (Kulla e Sahatit), 35 metra e lartë e ndërtuar në 1830.

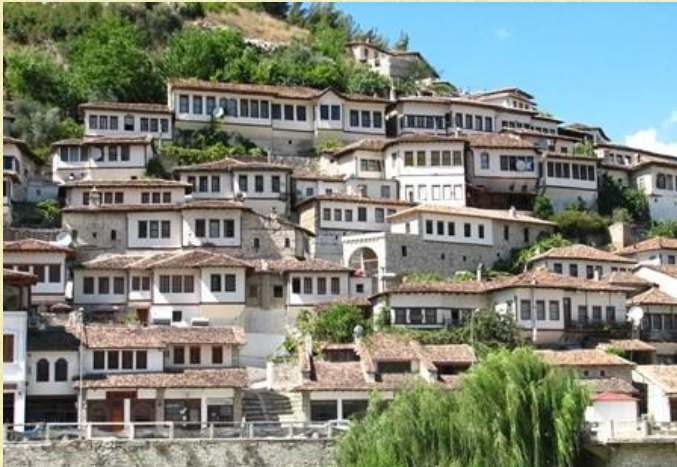
Muzeu Historik Kombëtar është muzeu më i madh në Shqipëri, terheqës dhe interesant (e gjejmë të vendosur në afërsi të Hotel Tirana International, me 15 kate, është ndërtesa më e lartë në vend).

Tipar dallues i muzeut është edhe historiku më i famshëm në Tiranë, mozaiku i cili mbulon pjesën e përparme të ndërtesës. Në brendësi të ndërtesës ruhet historia e Shqipërisë, e cila vihet në shfaqje në tetë dhoma të përkushtuar antikitetit, mesjetës, Rilindjes, Pavarësisë, luftës anti-fashiste, periudhën nën kohën e komunizmit, deri në sallat e ikonografisë dhe etno - kulturores.

Në lindje të qendrës ndodhet **Pallati i Kulturës** arkitektura monumentale e cila ka ndikime Sovjetike (ndërtesa e parë prej guri në fakt ishte vendosur simbolikisht nga një udhëheqës sovjetik gjatë periudhës së Luftës së Ftohtë). Brenda ndërtesës janë vendosur përveç një restorant, galeritë e artit, dy institucione të rëndësishme, Opera Kombëtare dhe Baletit të Shqipërisë dhe Biblioteka Kombëtare Shqiptare e cila ka më shumë se një milion libra, harta dhe dokumente, interesante është kultura territoriale, kombëtare dhe historiku rajonal i saj.

- **BERAT**

Durante l'antichità il territorio è stato il sito di una Polis Greca, Antipatreia, mentre durante l'era dell'Impero Bizantino il nome della città era Pulcheriopolis (città di Pulcheria). Attualmente patrimonio dell'umanità, è "raro esempio di città ottomana ben conservata". Secondo l'UNESCO, Berat dimostra la pacifica convivenza di varie religioni nei secoli passati.

Berati è conosciuta come **“la città dalle mille finestre”** ed è classificata come città-museo.

Da visitare il **Museo di Iconografia “Onufri”**

che contiene oggetti iconografici e pitture religiose di Onufri, uno dei più grandi pittori albanesi del XVI secolo.

Il Castello di Berat (Bizantino)

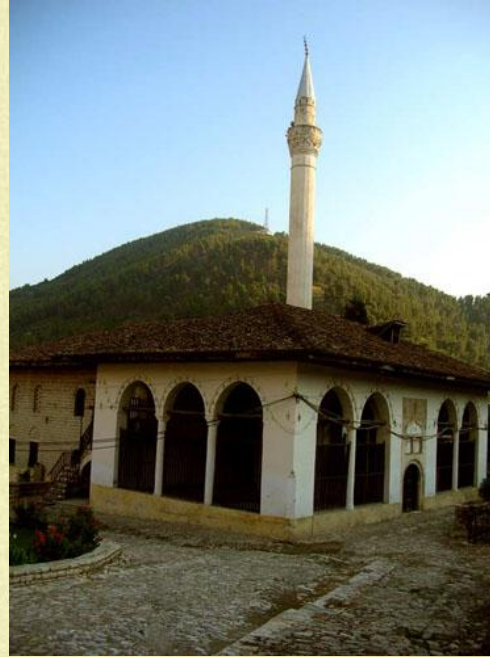
Nella parte vecchia della città si trovano alcune costruzioni religiose importanti, come chiese e moschee.

La Chiesa di Santa Trinità

La Cattedrale di San Demetrio

La Moschea del Re

Il ponte di Gorica, lungo il fiume Osum.

• BERAT

Gjatë antikitetit zona territoriale ishte vendi i një POLIS greke, Antipatreia, ndërsa gjatë Perandorisë Bizantine ishte emri i qytetit ishte Pulcheriopolis (qytet Pulcheria). Aktualisht është trashgimi umanitare, është "një shembull i rrallë i një qyteti ottoman i mirembajtur". Sipas UNESCO-s, Berat tregojn bashkëjetesën paqësore të feve të ndryshme në shekujt e kaluar. Berati njihet si "qyteti i njëmijë dritareve" dhe është klasifikuar si qytet muze.

Për tu vizituar **Muzeu Ikonografia "Onufri"** përmban objektet e ikonografise fetare dhe piktura te Onufrit, një nga piktorët më të mëdhenj të shqiptarëve të shekullit XVI.

Kalaja e Beratit (Bizantine)

Në pjesën e vjetër të qytetit gjenden disa objekte të rëndësishme fetare si kisha dhe xhamia

Kisha e Trinisë së Shenjtë

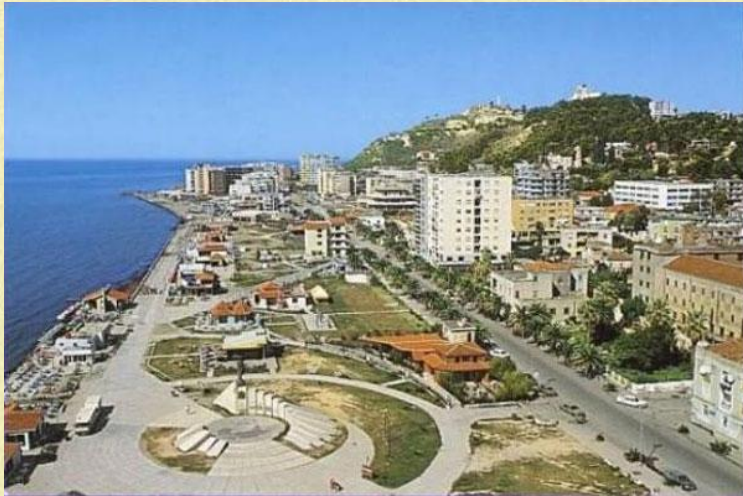
Katedralja e Shën Dhimitrit, Xhamia e Mbretit

Ura Gorica, përgjatë lumit Osumit.

• DURAZZO

Durazzo è la seconda più grande città dell'Albania. È stata fondata da colonizzatori greci di Corinto e Corfù nel 627 a.C.

Durazzo è un importante collegamento con l'Europa occidentale grazie al suo grande porto che si trova vicini ai principali porti Italiani, specialmente a quello di Bari.

Le spiagge della città sono mete molto ambite sia dai turisti stranieri sia dai visitatori locali, con una stima di 600.000

visitatori l'anno. Molti abitanti di Tirana scelgono di trascorrere le proprie vacanze a Durazzo, grazie alla nuova moderna autostrada che collega le due città in meno di quaranta minuti.

Nella città si trova il più grande anfiteatro dell'Albania costruito nel I secolo D.C. L'Istituto dei Monumenti Culturali ha fatto domanda di ammissione per questo anfiteatro all'UNESCO.

L'anfiteatro

(Anfiteatri i Durrësit) è il suo più importante monumento; ha una capacità di 20.000 spettatori ed è il

più grande dei Balcani; all' interno contiene una cripta cristiana e dei rari mosaici. Fra il primo e il terzo secolo, Durazzo fu un porto importante e un centro commerciale lungo la Via

Egnatia, fra Roma e Bisanzio (Costantinopoli).

Dopo tantissimi terremoti, una gran parte dell'antica Durazzo è crollata e affondata nel mare ed è stata successivamente costruita sopra le vecchie rovine.

Venne scoperto nel XX secolo e attualmente è un'attrazione turistica, nonostante una buona parte della struttura non sia ancora stata dissotterrata.

La Torre Veneziana

La Bella di Durazzo

Il mosaico risale al IV-III sec. a.C. e si considera uno dei mosaici più antichi scoperti in Europa. Il mosaico ha una tecnica particolare di lavorazione. È stato costruito con piccole pietre di ghiaia, multicolori, e collocate sopra uno strato di malta. Il mosaico di questa testa di donna è stato scoperto a Durazzo nel 1918, per via degli attacchi aerei quotidiani sopra la città, i quali hanno indotto la popolazione all'apertura di più rifugi, e uno di questi ha portato alla scoperta di questo mosaico. Il mosaico viene citato per la prima volta dall'archeologo austriaco Prashniker: "L'antica Dyrrachium è uno dei luoghi più antichi di mosaici....di grande pregio artistico finora mai conosciuto". La Bella di Durazzo "è andata smarrita" per un periodo di 40 anni, per essere poi riscoperta dall'archeologo Vangel Toçi. Questo mosaico ha la superficie a forma di un'ellisse. Al suo centro resta una graziosa figura di donna.

Nella parte occidentale del paese, in cima alla collina si eleva in tutta la sua bellezza la

magnifica "Villa", appartenente al Re Zogu. Oggi utilizzata per accogliere delegati stranieri. Essa con un colore cangiante, con il rosa domina, infatti, il porto e la città di Durazzo.

Le Terme

Le terme sono una costruzione del I-II sec. d.C. e si trovano nelle fondamenta del Palazzo della Cultura "Alessandro Moisiu". Nell'antichità le terme fungevano da complesso culturale. Vi avevano luogo dibattiti filosofici, si declamavano poesie, si

organizzavano piccoli spettacoli teatrali e attività ginniche. Essendo uno dei più importanti complessi della città, le terme erano decorate di mosaici, affreschi e statue. Sono mantenute in uno stato relativamente buono e si trovano al centro storico della città, proprio vicino all'Anfiteatro e ad altri importanti beni culturali.

• DURRES

Durrësi është qyteti i dytë më i madh i Shqipërisë. U themelua nga kolonistët grekë nga Korinti dhe Korfuzit në 627 a.c

Durrësi është një lidhje e rendesishme me Europen perendimore fare portit te tij qe ndodhet ne afersi te porteve qendrore Italiane, ne vecanti portit te Barit.

Plazhet e qytetit janë shume te frekuentuara nga turistët e huaj, pothuajse 600.000 vizitorë në vit. Shumë banorë të Tiranës zgjedhin për të kaluar pushimet e tyre në Durrës, autostrada e re moderne lidh dy qytetet në më pak se dyzet minuta.

Qyteti është amfiteatri më i madh ndërtuar në shekullin e parë të Shqipërisë, Instituti i Monumenteve të Kulturës ka aplikuar për pranim në UNESCO për këtë teatër.

Amfiteatri Durrësit është monumenti më i rëndësishëm, ka një kapacitet prej 20.000 spektatorë dhe është më i madhi në Ballkan, për intermodal përmban një mozaik të rrallë të crypt krishterë.

Midis shekullit të parë dhe të tretë Durrsi shte një port i rëndësishëm dhe qendër tregtare përgjatë rrugës Egnatia, midis Romës dhe Bizantit (Konstandinopoja).

Pas shumë tërmete, një pjesë e madhe antike e Durrësit u mbyt ne det, me pas eshte rindertuar mbi germadhat e vjetra.

Ai u zbulua në shekullin e njëzetë dhe tani është një terheqje turistike, megjithëse një pjesë e mirë e strukturës ende nuk është zbuluar.

Kulla Veneciane

Bukuria e Durrësit

Mozaiku daton nga shekulli IV-III. para erës sonë dhe është konsideruar si një nga mozaikët më të vjetra të zbuluara në Europë. Mozaiku ka një teknikë të veçantë të përpunimit. Ai është ndërtuar me gurë të vegjël, zhavorr, me ngjyra, dhe të vendosur në një shtresë llaçi. Mozaiku i kokës se nje grua u zbulua në 1918 në Durrës, për shkak të sulmeve ajrore të përditshme mbi qytetin, të cilat çuan njerëz për të hapur më shumë strehimore, dhe njëri prej tyre çoi në zbulimin e këtij mozaiku. Mozaiku është i cituar nga arkeologu austriak Prashniker : "Dyrrachium e lashtë është një nga mozaikët më të vjetra me vlerë të madhe artistike." Bukuri e Durrësit "ishte e humbur" për një periudhë prej 40 vjetësh, u rizbuluar nga arkeologu Vangjel Toçi. Ky mozaik ka formën sipërfaqen te një elipsi. Në qendër të saj është figura e një gruaje.

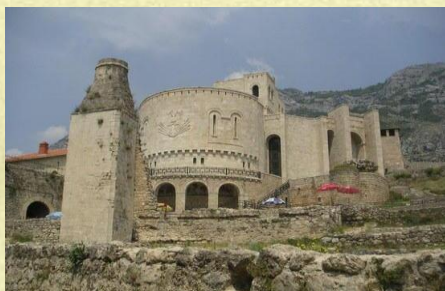
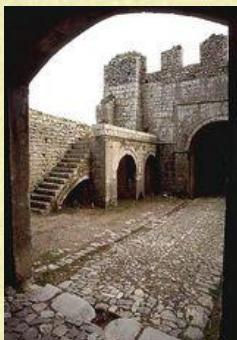
Në pjesën perëndimore të vendit, ne lartesine e kodrës ngrihet gjithë bukurinë e saj, e mrekullueshmja "vilë", që i përket mbretit Zog.Përdoren sot për të mirëpritur delegat të huaj. Me ngjyra te ndryshme, dominuesja roze, veshet porti i Durrësit

BanjaSpa jane ndërtime te I-II. pas Krishtit dhe janë të vendosur në bodrumin e Pallatit të Kultures "Aleksander Moisiu" . Banjot ne kohet antike sherbenin një kompleks kulturor. Organizoheshin atje debate filozofike, krojoheshin, poezi, organizoheshin teatre të vogla dhe gjimnastik. Banjot shin të zbukuruar me mozaikë, afreske dhe statuja. Janë mbajtu relativisht mirë dhe janë në qendër të qytetit, pranë Amfiteatrit dhe qendrave te tjera te rendesishme kulturore.

- **KRUJA**

Kruja è una città medioevale vicino a Tirana. Il nome di Kruja è strettamente collegato con quello dell'eroe nazionale albanese, Giorgio Kastriot Scanderbeg, che, nel quindicesimo secolo, ha combattuto contro gli ottomani per 25 anni consecutivi, difendendo la civilizzazione europea dalla loro minaccia. In un posto prominente e strategico vicino alla città, c'è il castello.

Da visitare c'è **Il Museo di Gjergj Kastrioti Scanderbeg** che si trova all'interno del castello;

Il Museo Etnografico;

E il tradizionale Bazar in una via del centro della città.

- **KRUJA**

Kruja është një qytet medioeval në afërsi të Tiranës. Emri Kruje është i lidhur me atë të heroit nacional Gjergj Kastriot Skenderbeu, që në shekullin 15 luftoi kundër Turqve për gati 25 vite, duke mbrojtur kështu civilizimin Evropian nga sundimet turke. Në afërsi të qytetit, vend strategjik, ndodhet një kështjellë.

Muzeu i Gjergj Kastriot Skenderbeut është i mundshëm për tu vizituar në brendësi të kështjelles.

Muzeu Etnografik;
dhe tregu tradicional Pazar ndodhen në një rrugë të qendrës së qytetit.

- **KORCA**

È la più grande città della zona sud-orientale dell'Albania. È situata sulle falde della montagna di Morava, 800 metri sul livello del mare; è diventata un centro importante dell'artigianato e del commercio nel XVIII secolo, a causa dello sviluppo del commercio con le regioni vicine. A Korça si trova il Museo delle Arti Medioevali, che rappresenta la cultura del popolo albanese. Vi si trovano anche il Museo Nazionale dell'Educazione, dove il 7 Marzo 1887 fu aperta la prima scuola di lingua albanese ed anche il nuovo museo "Collezioni di Bratko", con antiquariati dall'Estremo Oriente

**Museo
dell'educazione**

**Una chiesa
ortodossa della città**

- **KORCA**

Eshtë qyteti më i madh në jug-lindje të Shqipërisë. Eshtë i pozicinuuar në këmbët e malit të Moravës, 800 metra mbi nivelin e detit, qendër e madhe e zanateve dhe tregtisë në shekullin e tetëmbëdhjetë, për shkak të zhvillimit të tregtisë me vendet fqinje. Korça është vendosur në Muzeun e Artit Mesjetar, i cili përfaqëson kulturën e popullit shqiptar. Bejn pjese e saj Muzeu Kombëtar i Arsimit, i cili u hap 7 mars 1887, si shkolla e parë në gjuhën shqipe dhe muzeu i ri "Koleksionet Bratko" me sendet antike nga Lindja e Largët

Në fotografi:

Muzeu Kombëtar i Arsimit

Kishe ortodokse e qytetit

• **POGRADEDEC**

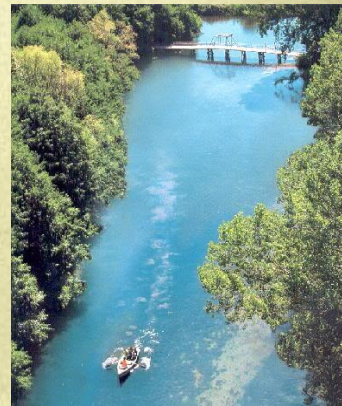
Pogradec è uno dei più incantevoli siti turistici in Albania, a causa della sua posizione sul Lago d'Ohri, e si caratterizza per la vista panoramica e l'acqua limpida del lago. Oltre alla bella spiaggia, è molto interessante l'escursione **al centro turistico Driloni** (5 km verso est), circondato da alberi e piante ornamentali.

Da vedere
- I mosaici di Lin, situati a nord della città nel Villaggio di Lin

- Le tombe monumentali di Selca e Poshtme, al villaggio di Selca

- Il Ponte di Goliku sulla vecchia Via Egnatia

• **POGRADEDEC**

Pogradeci është një nga resortet turistike më simpatik në Shqipëri për shkak të vendndodhjes së tij në liqenin e Ohrit, dhe karakterizohet me ujë të pastër dhe pamje panoramike të liqenit. Përveç plazhit të bukur, është shumë interesante për ekskursion Driloni qendra turistike (5 km në lindje) e rrethuar me pemë dhe bimë zbukuruese.

Kuriozitete

- Mozaikët e Linit, me vendosje në veri të qytetit në fshatin Lin
- Varret monumentale të Selces së Poshtme, në fshatin Selcë
- Ura Goliku, mbi rrugën e vjetër Egnatia

- **ARGIROCASTRO (Gjirokastër)**

È una delle città più importanti dell'Albania meridionale ed è stata dichiarata "Città Museo". È costruita sul pendio di una montagna ed è conosciuta per le sue caratteristiche vie strette, pavimentate con pietre. Le case hanno un'architettura caratteristica (costruite a Torre).

Il castello
svetta come
un balcone
sopra la
città; questa
posizione
permette ai
visitatori di
ammirare
un
paesaggio
molto bello.

Il Museo

Nazionale delle Armi è situato all'interno del castello, e vi sono mostrate le armi prodotte ed usate dagli albanesi nei tempi antichi.

Suggeriamo di vedere anche : la chiesa di Labova e Kryqit, nel villaggio con lo stesso nome; Il sito archeologico d'Antigonea, nel villaggio di Saraqinisht; e le rovine del sito archeologico d'Adrianapol, nel villaggio di Sofratike.

- **GJIROKASTER**

Një nga qytetet më të rëndësishme të jugut dhe i shpallur "qytet muze". Ndërtuar në shpatin e një mali dhe është i njohur për rrugët e tij të ngushta, shtruar me gurë. Shtëpitë kanë funksion arkitektonike (e ndërtuar në Torre).

Kalaja qëndron si një ballkon mbi qytet, ku lejon vizitorët të admirojnë një pamje të bukur.

Muzeu Kombëtar i Armëve është vendosur brenda mureve të kalasë, ku tregohen armët e prodhuara dhe të përdorura nga shqiptarët në kohët e lashta.

Keshillohet të vizitohen: Kisha Kryqit të Laboves, i cili merre emrin e te njetit fshat, ,vendodhjen arkeologjike të Antigonesë në fshatin Saraqinisht, dhe rrënojat arkeologjike të Adrianapolit në fshatin Sofratike.

• SARANDA

In albanese Sarandë, è una città costiera dell'Albania situata nell'estremo sud del paese, affacciata sul Mar Ionio.

La bella città di Saranda è situata davanti all'isola greca di Corfù. Nella città, infatti, esiste ancora una piccolissima minoranza greca, motivo per cui a Saranda esistono, tutt'oggi diverse scuole greche.

E', tra le coppie albanesi, una delle mete preferite per la "luna di miele". La città accoglie ogni anno tantissimi turisti da tutto il mondo, che vengono ad ammirare le sue incantevoli spiagge.

Sulla collina chiamata Mali i Lëkurës, situata a sud-est del centro cittadino, nel medioevo venne eretta una fortezza. Ancora oggi si può ammirare il Castello di Saranda. Si suppone che è stato costruito nel 1537, quando il Sultano Sulejman attaccò l'isola di Corfù. Il castello serviva per controllare il porto di Saranda. Ha una forma quadrata con due torri rotonde sugli angoli nord-occidentale e sud-orientale.

A differenza di molti altri castelli in Albania, il castello di Lekures è un semplice edificio, ma è stato trasformato in un grande ristorante con un affascinante vista del porto e della città di Saranda, dell'isola di Corfù, dei fiumi e delle colline intorno ad esso.

Il ristorante dispone di alcuni piatti tipici della zona, cucinati soprattutto con carni fresche e ortofrutticoli locali.

Inoltre, offre una vasta gamma di vini di qualità, italiani e stranieri.

Vicino Saranda ci sono:

1. Le rovine dell'antica città di Butrinto (in albanese Butrint o Butrinti).

Butrinto Si trova su una collina vicina al Canale di Vivari. Abitata fin dai tempi della preistoria, Butrinto è stata nei secoli una città epirota, una colonia romana e un vescovato. La città è un ricco sito archeologico, i resti più antichi sono datati ad un periodo compreso fra il X e l'VIII secolo a.C.

Gli scavi hanno riportato alla luce i resti del Triconch Palace, l'area capitolina e forense, una torre tardoantica riusata nel periodo altomedievale come residenza, numerosi cimiteri urbani tra cui si segnala quello presso il pozzo di Junia Rufina,

assieme a numerose altre strutture. Le indagini presso la pianura di Vrina hanno dimostrato l'esistenza di una colonia romana databile ad età augustea, attraversata da un imponente acquedotto che riforniva la città. Nel 1992 la città è stata dichiarata appartenente ai Patrimoni dell'umanità dell'UNESCO. E' ancora oggi tra i siti archeologici meglio conservati.

2. La sorgente carsica “Syri i Kalter” (L’Occhio Blu).

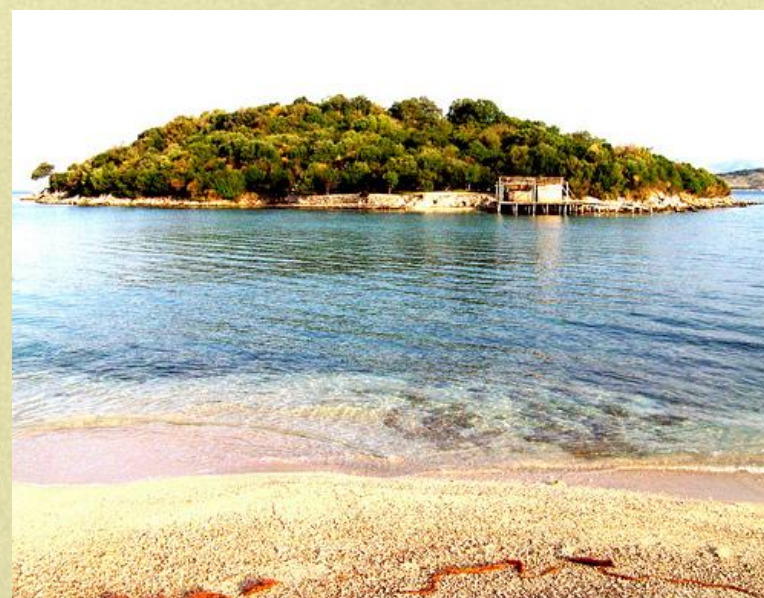
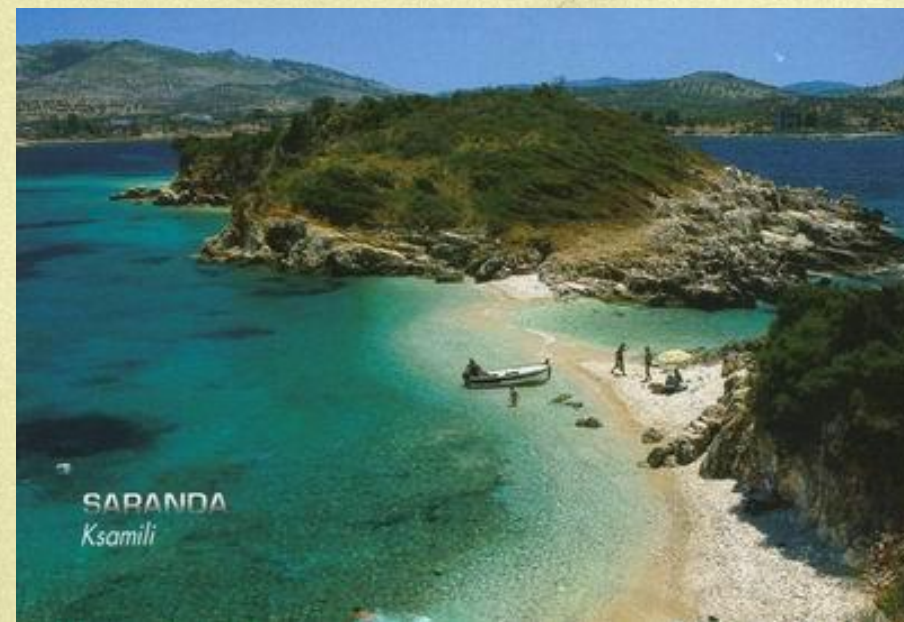
Situata sulle pendici occidentali del monte Mali i Gjerë in Albania. Ha una portata di $6 \text{ m}^3/\text{s}$ che ne fanno la sorgente più ricca del paese. L'acqua sgorga ad una temperatura di $12,75^\circ\text{C}$, la profondità della sorgente non è ancora stata accertata. Sullo sfondo della chiara roccia calcarea la

sorgente assume una colorazione blu scura alla quale è dovuta il nome.

3. La bellissima spiaggia di Ksamil e le sue quattro isolette.

• SARANDA

Sarandë në gjuhën shqipe, është një qytet bregdetar ndodhet në jug të vendit, me pamje nga deti Jon.

Qyteti i bukur i Sarandës është vendosur përballë ishullit grek të Korfuzit. Në qytet, është ende një pakicë e vogël greke, arsyeja e se ciles në Sarandë, ka ende disa shkolla greke.

Ciftet shqiptare preferojne te zgjedhin kete qytet për "muajin e mjalitit". Qytetin mirpret çdo vit turiste te shumte nga e gjithë bota të cilët vijnë të admirojnë plazhet e saj të bukur.

Në kodrën e quajtur Mali Lëkurës, në jug-lindje te qendres se qytetit, u ndërtua një kështjellë në Mesjetë. Akoma sot mund të admirohet kalaja e Sarandës. Supozohet se ajo është ndërtuar në vitin 1537, kur Sulltan Sulejmani sulmoi ishullin e Korfuzit. Kalaja përdorej për të kontrolluar portin e Sarandës. Ajo ka formë katrore me dy kulla rrumbullake në veri-perëndimore dhe jug-lindore.

Ndryshe nga kështjellat e shumë të tjera në Shqipëri, Kalaja e Lekures është një ndërtesë e thjeshtë, por është transformuar në një restorant simpatik me një pamje të mrekullueshme mbi portin dhe te qytetin e Sarandes, ishullit te Korfuzit, lumenj dhe kodrat qe e rrethojne.

Restoranti ofron disa ushqime tipike, te gatuara sidomos me fruta të freskëta dhe perime vendore. Ajo gjithashtu ofron një gamë të gjerë të verërave të cilësisë, italiane dhe të huaja.

Pranë Sarandës ndodhen:

1. Rrënojat e qytetit antik të Butrintit (ne shqip Butrint o Butrinti).

Butrinti ndodhet në një kodër pranë Canalit Vivar. Banuar që nga kohët parahistorike, Butrinti ka qene ne shekuj nje qytet Epir, i nje

kolonie romake dhe të një peshkopate. Qyteti ka një vend të pasur arkeologjik, mbetet nder më të lashtët te citel datohen në periudhën midis X dhe VIII shekuj

Gërmimet kanë zbuluar mbetjet e Trionch Palace, zonë dhe Capitoline mjeko-ligjor, një kullë në fillimet antike mesjetare te cilat ripërdoren si vendbanime, duke përfshirë edhe varreza urbane te cilat raportohen pergjate burimit të Junia Rufina, së bashku me strukturat e shumë të tjera. Studimet mbi fushën Vrina kane treguar ekzistencën e një vendbanimi romak i datuar ne peridhen Augusta, ujësjellës masiv që furnizon qytetin.

Në vitin 1992 qyteti u shpallur Trashëgimi Botërore i UNESCO. Është ende ndër vendet arkeologjike të konservuara me mire.

2. Syri i Kalter

pozicionohet në shpatet perëndimore të malit Mali i Gjerë në Shqipëri. Ai ka një kapacitet prej 6 m³ / s, burim i pasur i vendit.

Uji rrjedh në një temperaturë prej 12,75 ° C, thellësia e burimit ende nuk është themeluar. Mbi sfondin e burimit gëlqeror të qartë, uji merr një ngjyrë blu të errët po ashtu si quhet.

3. Plazhi i bukur i Ksamilit dhe kater ishujt e tij te vegjel.

• SCUTARI

È una delle più importanti città della parte nord occidentale del paese. È situata vicino al lago omonimo, lungo la strada che conduce a Montenegro.

È una città antica, con una ricca storia. Si possono trovare vecchie case caratteristiche.

Vicino alla città si trova il castello di Rozafa, costruito su una collina rocciosa, da dove si possono ammirare belle vedute e incantevoli tramonti.

Da vedere:

- Il Museo Storico (dove si trova anche la sezione d'archeologia);

- Il Museo all'interno del Castello di Rozafa;

- La Moschea di Piombo;

- La Chiesa di Shirgji (vicino al villaggio d'Obot);

- Il Ponte di Mesi; Le rovine d'Illiriane di Gajtan.

• SHKODRA

Një nga qytetet më të rëndësishme të veri-perëndim të vendit. Ndodhet pranë liqenit, përgjatë rrugës që çon në Malin e Zi.

Eshtë një qytet i lashtë me një histori të pasur. Gjenden shtëpi të vjetra karakteristike.

Pranë qytetit ndodhet kalaja e Rozafës e ndërtuar mbi një kodër shkëmbore, ku mund të admirohen pamje te bukur dhe mahnitese.

Për tu vizituar:

- Muzeu Historik (ku ndoshet dhe seksioni arkeologjik);

- Muzeu në brendesi të Kështjellës e Rozafës;

- Xhamia e Plumbit;

- Kisha e Shirgjit (në afërsi të fshatit Oboth);

- Ura e Mesit, Rrënojat e Ilirianeve Gajtan.

A cura

Delle Operatrici:

Lunida Ruli

Marsela Spahiu

Dei Partecipanti al Progetto:

Marco Andreini

Irene Banci

Isaac Campos

Silvia De Lucia

Eleonora Di Giorgi

Daniela Gatto

Matteo Giuliano

Mariana Hoxha

Roberta Marchetti

Camilla Schiaroli

Nicoletta Spinosi